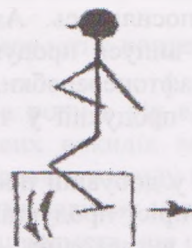
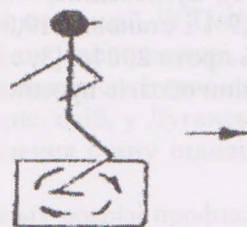

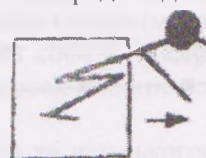
4. В. п. - те ж саме. Пересування спиною вперед.

5. В. п. - те ж саме. Пересування вперед уривковими поворотами тулуба на 360°

6. В. п. - упор присівши на килимку руки на підлозі. Пересування вперед за допомогою підтягування руками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Використання нетрадиційних фізичних вправ для оздоровлення студентської молоді / Добровольська Н.О., Середенко Л.П., Бережна та інші // Львівський державний медичний інститут. I Всеукраїнська науково-практична конференція "Роль фізичної культури в здоровому способі життя." – Львів, 1993. – ч. I – С.43-44.
2. Горбенко М. Нетрадиційні засоби у формуванні здорового способу життя // Фізкультура, спорт та здоров'я нації – нова епоха, нова генерація. – Миколаїв, 2002. – С.153-156.
3. Озернюк А.Т. Нетрадиционные методы оздоровительного воздействия на организм школьников // Физическая культура в школе – 1991 - №4 – с.60-63.

Л.Т.ШЕВЧУК

ВПЛИВ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ НА ДОВКІЛЛЯ І ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Аналізуються особливості впливу промисловості України на довкілля і здоров'я населення та окреслюються заходи, спрямовані на поліпшення ситуації.

Анализируются особенности влияния промышленности Украины на окружающую среду и здоровье населения и очерчиваются мероприятия, направленные на улучшение ситуации.

The features of influencing of industry of Ukraine are analyzed on an environment and health of population and measures, directed on the improvement of situation, are outlined.

Актуальність дослідження особливостей впливу промисловості України на довкілля і здоров'я населення важко переоцінити. Адже, її структура є загрозливою з огляду на екологічну безпеку країни, а обсяг доволі потужний: понад третину загального обсягу валового внутрішнього продукту виробляється промисловими підприємствами. Питома вага потенційно небезпечних, ресурсоемних галузей продовжує залишатися достатньо високою (так у галузевій структурі промисловості у 2004 р. частка металургії та оброблення металу складала 25 %, хімічної та нафтохімічної промисловості – 7 %, виробництва коксу, продуктів нафтопереробки – 7 % тощо), хоча є певні позитивні зрушення щодо зміни промислової структури виробництва на користь випуску продукції з більш високим ступенем обробки (зокрема зросла частка машинобудування) [2, с.8].

На жаль, у 2005-2006 рр. ситуація щодо впливу промисловості України на довкілля і здоров'я населення посилилась. Адже, за 2005р. приріст виробництва у промисловості становив 3,1%. Збільшився випуск продукції за всіма основними видами діяльності, крім виробництва коксу і продуктів нафтопереробки, металургії та оброблення металу [Соц.-ек.стан., с.1]. При цьому суттєво зріс випуск продукції у тих галузях, які здійснюють найсильніший тиск на довкілля і здоров'я населення.

Так, у добувній промисловості обсяги виробленої продукції порівняно з 2004р. збільшилися на 4,4%. Приріст продукції одержано на підприємствах з видобутку металевих руд (6,2%), вугілля і торфу (3%), вуглеводнів – (2,5%). Видобуток природного газу та нафти збільшився відповідно на 0,8% та 4,9% і становив 19,3 млрд. куб. м та 3,1 млн. т. В обробній промисловості випуск продукції зріс на 3% проти 2004р. [3, с.2].

Зміни обсягів промислового виробництва протягом 2004 і 2005 рр. представлені на рис.1

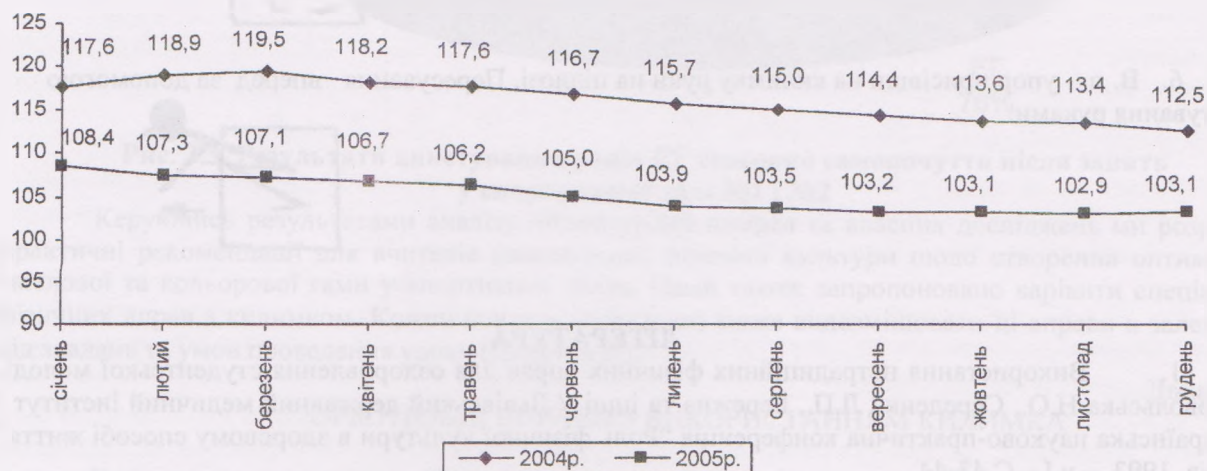

Рис.1. Зміни обсягів промислового виробництва (наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)*

* Джерело: [3, с.2].

Нами встановлено, що основні негативні тенденції (з позиції необхідності збереження довкілля і здоров'я населення) розвитку української економіки на початку ХХІ ст., виявлені авторським колективом «Національної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2004 році», характерні і для періоду 2004-2006 рр. Найважливішими з них є:

- збереження тенденції сировинної орієнтації промислового виробництва. Так, частка паливно-сировинних галузей (добувна промисловість, виробництво електроенергії, газу та води, металургія та оброблення металу) зростає з 1991 р. майже втричі. Спрямованість промисловості на виробництво сировини та напівфабрикатів зумовлює, крім низької рентабельності, високу енергоємність продукту вітчизняного виробництва і загрозливе техногенне навантаження на природне середовище. При такій структурі промисловості важко сподіватись на ефективний розвиток економіки через порівняно низький рівень валової доданої вартості, передусім у сировинних галузях.

- зростання зовнішньоекономічної орієнтації української економіки. Це яскраво притаманно металургії та обробленню металу, де обсяг експорту у 2004 році становив близько 84 % від обсягу виробництва галузі, спостерігається в хімічній і нафтохімічній промисловості (80 %), деревообробній і целюлозно-паперовій промисловості (60 %) Внаслідок цього економіка України стає майже повністю залежною від кон'юнктури світового ринку.

- суттєве відставання України в сфері інформаційних технологій. Рівень використання мережі Інтернет в Україні, за експертними оцінками, складає менш одного відсотка загальної кількості населення. (В Ісландії – 44,6 %, Швеції – 40,4 %, Норвегії – 36,2 %, США – 21 %).

- фрагментарне представлення України в міжнародному перерозподілі капіталів, який стає характерною ознакою сучасних міжнародних інтеграційних процесів і матеріальною основою економічного зростання та структурної перебудови. Прямі іноземні інвестиції в українську економіку

на 1 січня 2005 р. становили 8,4 млрд. доларів США, а у розрахунку на одного жителя України – лише 177 доларів [2, с.13-14].

До загальних і галузевих негативних тенденцій розвитку промисловості в контексті її впливу України на довкілля і здоров'я населення додаються і просторові.

Так, найбільш високі рівні забруднення атмосферного повітря з року в рік виявляються в містах Донецького і Придніпровського регіонів, де обсяг промислових викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря становить близько 80 % від загального валового викиду всіх основних промислових підприємств країни. Найбільш несприятливих впливів шкідливих факторів зазнає населення, яке мешкає в межах санітарно-захисних зон промислових підприємств, що є порушенням вимог “Державних санітарних правил планування та забудови населених місць” ДСП №173–96. На сьогоднішній день на території України функціонує ряд промислових підприємств, у яких не витримана нормативна санітарно-захисна зона до житлової забудови (в межах санітарно-захисних зон промислових підприємств у Донецькій області проживає близько 100 тис. осіб, у Луганській – понад 50 тис. осіб тощо) [1, с.19]. Це є вагомим фактором суттєвого погіршення стану індивідуального і суспільного здоров'я в цих регіонах.

Зростає рівень професійної захворюваності дедалі. У регіональному розрізі профзахворювання найбільш поширені у трьох промисловими областях – Донецькій, Луганській та Дніпропетровській, де протягом 2001–2004 рр. кількість постраждалих збільшилась у 3-5 разів. Головним фактором професійних захворювань виступає зношеність обладнання. Зокрема, низка підприємств Донецького регіону мала зношеність основного технологічного обладнання станом на 2004 р. у середньому 75–80 % основних фондів. Окремі підприємства функціонували в умовах повністю зношеного обладнання.

На початок 2005 р. приблизно 80 тис. підприємств промислового та сільськогосподарського призначення мали незадовільні умови праці. Населення понад 270 населених пунктів України проживало в умовах перевищення граничнодопустимих рівнів шуму. Рівні шуму і вібрації, що перевищують граничнодопустимі показники, були зареєстровані санепідслужбами на підприємствах кольорової металургії (50,0 %), вугільної промисловості (49,1 %), автомобільного машинобудування (48,6 %), важкого машинобудування (45,7 %), гірничорудної промисловості (43,4 %), місцевої промисловості (43,4 %), верстатобудування (40,1 %), деревообробної і меблевої промисловості (35,8 %) та Мінпаливенерго (34,6 %) [1].

Станом на 01.01.2005 р. в Україні на обліку знаходилося понад 17 тис. джерел електромагнітного випромінювання, у т.ч. радіолокаційних станцій – 1413 (20,1 %), телетрансляторів – 420 (19,5), телерадіопередавачів – 2003 (11,9), передавачів радіомовлення з частотною модуляцією (приймально-передавальних станцій мобільного стільникового та супутникового зв'язку) – 13289 (54 %). Крім того є і непаспортизовані джерела електромагнітних випромінювань (найбільша їх кількість виявлена у Донецькій, Закарпатській областях та м. Севастополі – 87,2 %, 69,5 % та 27,2 % відповідно). Все це виступає потужним фактором перевищення фонових рівнів електромагнітних полів граничнодопустимі показники у низці населених пунктів України. В результаті зростає кількість психічних захворювань населення, знижується його імунітет [1].

Не краща ситуація і в сфері водозабезпечення та водовідведення. У 12 випадках із 100 при обстеженнях водопровідних споруд у 2004 р. виявлені грубі порушення протиепідемічного режиму. Так, у 2004 р. було зареєстровано 3 спалахи інфекційних захворювань, пов'язаних з вживанням забрудненої питної води – два на вірусний гепатит А в с. Ярунь Новоград-Волинського району Житомирської області та с. Пороги Богородчанського району Івано-Франківської області; спалах дизентерії в Городоцькому районі Львівської області (при цьому захворіло 46 осіб, з них 30 дітей) [2, с.41].

З метою зменшення негативного промислового впливу на стан навколишнього природного середовища в Україні було розроблено ряд проектів, але більшість з них залишилася нереалізованою через відсутність належних коштів. На ряді окремих промислових підприємств розроблені Комплексні програми захисту навколишнього природного середовища. На сьогоднішній день низка заходів з таких програм є реалізованою.

В перспективі слід активізувати роботи, спрямовані на захист довкілля від впливу промислових підприємств. На всіх без винятку промислових підприємствах слід періодично в обов'язковому порядку обстежувати працюючих з метою вчасного виявлення професійних захворювань. Слід активізувати будівництво протишумових споруд, організацію відселення населення з території санітарно-захисних зон тощо. Все це дозволить зберегти і примножити кількість індивідуально і суспільного здоров'я населення вже в найближчій перспективі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Експрес-доповідь №9 від 17.01.2006 «Підсумки роботи промисловості України за січень–грудень 2005 року». – К.: Держкомстат України, 2006. – 9 с.
2. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2004 році. – К.: Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України та Міністерство навколишнього природного середовища України, 2005. – 197 с.
3. Соціально-економічне становище України за 2005 рік: Повідомлення Державного комітету статистики України. – К.: Державний комітет статистики України, 2006. – 19 с.